

Priština/Göttingen/Cambridge, April 2024

PO-Box 2024
D-37010 Göttingen
Phone: +49 551 499 06-0
Fax: +49 551 580 28
Email: info@gfbv.de
www.gfbv.de

Human Rights Organization
with consultative status at
the UN ECOSOC and with
participatory status at the
Council of Europe

Apel upućen glavnom tajniku Ujedinjenih naroda (UN) Antoniju Guterresu (**António Guterres**),

posebnoj izaslanici glavnog tajnika UN, Karolini Ziadeh (**Caroline Ziadeh**) za Kosovo i voditeljici Privremene misije Ujedinjenih naroda na Kosovu (Misija UN-a na Kosovo, UNMIK) te **državama, članicama Ujedinjenih narode (UN):**

Poštovani gosp. Guterres, poštovana gospođo Ziadeh,

Poštovane dame i gospodo,

Mi, dolje potpisane organizacije i pojedinci koji rade na zaštiti i unapređenju prava Roma, pišemo vam s ciljem da vas potaknemo na to da zajedno radimo na konačnom rješenju problema romskih zajednica otrovanih olovom u sjevernoj Mitrovici, na Kosovu, odnosno, na tome da im se, kao žrtvama tog događaja, isplati davno zakašnjela odšteta.

Kao što znate, Romi koji su boravili u raseljeničkim logorima više od desetljeća bili su izloženi olovu, u vrijeme dok je UN privremeno upravljao Kosovom, što su dokumentirali i aktivist za ljudska prava **Paul Polansky**, Društvo za ugrožene narode, Chachipe, kao i mnogi drugi. Stanje koje je povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava nazvao "najozbiljnijim humanitarnim i ekološkim problemom u Europi", imalo je kao posljedicu nekoliko smrtnih slučajeva, kronične bolesti i invaliditet među romskim stanovnicima u izbjegličkim logorima. Pogođeni članovi zajednice i dalje se bore sa zdravstvenim poteškoćama povezanim s izloženošću olovu.

Prošlo je osam godina otkako je UN-ovo Savjetodavno vijeće za ljudska prava (HRAP), u predmetu koji je pokrenula odvjetnica za ljudska prava **Dianne Post**, Misiju UN-a na Kosovu (UNMIK) proglasilo odgovornom za kršenja ljudskih prava. HRAP je pozvao UNMIK da, između ostaloga, pripadnicima romske zajednice koji su boravili u tim logorima isplati kompenzaciju za materijalnu i moralnu štetu, te da žrtvama i njihovim obiteljima uputi javnu ispriku. Unatoč tome, u poseban Fond (trust fund) za romske zajednice, koji je uspostavio UN, uglavnom nije uplaćeno dovoljno sredstava, što znači da žrtve trovanja olovom nisu bile obeštećene za pretrpljenu štetu, nisu dobile naknadu za ozljede niti im je omogućena medicinska skrb za liječenje posljedica uzrokovanih trovanja olovom.

Donations Account

Bank für Sozialwirtschaft
IBAN: DE07 2512 0510 0000 5060 70
BIC: BFSWDE33HAN

Business Account

Sparkasse Göttingen
IBAN: DE65 2605 0001 0000 0019 17
BIC: NOLADE21GOE

Registered Charity

Listed in the register of associations
of the Municipal Court Göttingen
under VR 1804

Nedjelovanje i pasivnost UN-a s pravom je naišlo na globalno negodovanje koje stalno raste. I bivši posebni izvjestitelj UN-a za ljudska prava i otrove, gosp. **Baskut Tuncak**, ustanovljeni je Fond nazvao "neefikasnim i fundamentalno manjkavim mehanizmom" koji ne pruža "ni pravdu, ni potrebne elemente učinkovitog pravnog lijeka za žrtve", i zahtijevao da se UN angažira u konsultacijama s nastradalim romskim zajednicama, kako bi se odredio učinkovit pravni lijek. Nedavno je posebni izvjestitelj UN-a za istinu, pravdu i odštetu **Fabián Salvioli** pozvao Ujedinjene narode da priznaju odgovornost za štetu nanесenu žrtvama, usvoje financijski program za isplaćivanje odštete te da obeštećenje isplate žrtvama trovanja olovom ili njihovim obiteljima. U svome izvješću o financiranju odšteta, koje je izneseno i na Generalnoj skupštini UN-a, posebni izvjestitelj je pozvao i druge države da financiraju taj Fond.

Kontinuirani neuspjeh UN-a u pružanju učinkovitoga pravnog lijeka kritizirali su **Europski parlament, Human Rights Watch (HRW), Društvo za ugrožene narode te organizacije Roma, među njima i Europski centar za prava Roma (ERRC), Chachipe, Koalicija za prava kosovskih Roma, Roma Center e.V./ Roma Antidiscrimination Network te Međunarodna klinika za ljudska prava Harvard Law School-a. (Harvard Law School`s International Human Rights Clinic).**

Zahvaljujemo Švicarskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu što su taj problem iznijeli na nedavnom popratnom Skupu UN-a na tu temu (poznatom kao *side event* u Ženevi, nap.pr.) i pozivamo druge države članice da se založe za pravedno rješenje iznesenoga problema. Odbijanje UN-a da prihvati odgovornost na Kosovu šteti i žrtvama i romskim zajednicama diljem Europe. Kao organizacije posvećene razvoju romskih zajednica i kreiranju budućnosti utemeljene na pravdi i uzajamnom poštovanju, pozivamo UN da se, u korist nastradale romske zajednice u Mitrovici, založi za pravdu. UN bi odluku HRAP-a morao pretočiti u konkretne rezultate isplatom odštete pogođenim članovima romske zajednice. Zatvaranje toga bolnog poglavlja u novijoj povijesti bit će ogroman korak u nastojanju da se osigura bolja perspektiva i dostojanstven život romskih zajednica diljem Kosova.

S izrazima dubokog poštovanja

Amaro Drom e.V.

Bundes Roma Verband e.V. (Federal Roma Association)

Chachipe

Donations Account

Bank für Sozialwirtschaft
IBAN: DE07 2512 0510 0000 5060 70
BIC: BFSWDE33HAN

Business Account

Sparkasse Göttingen
IBAN: DE65 2605 0001 0000 0019 17
BIC: NOLADE21GOE

Registered Charity

Listed in the register of associations
of the Municipal Court Göttingen
under VR 1804

PO-Box 2024
D-37010 Göttingen
Phone: +49 551 499 06-0
Fax: +49 551 580 28
Email: info@gfbv.de
www.gfbv.de

Human Rights Organization
with consultative status at
the UN ECOSOC and with
participatory status at the
Council of Europe

Civil Rights Defenders

Dianne Post, pravna zastupnica žrtava

European Roma Rights Centre

Humanitarian Law Center Kosovo

Kosovo Roma Rights Coalition (KRRC)

Roma Center e.V./ Roma Antidiscrimination Network

Roma for Democracy, Kosovo

Društvo za ugrožene narode / Society for Threatened Peoples

Centralno vijeće njemačkih Sinti i Roma/ The Central Council of German Sinti
and Roma

Udruženje Rom/Verein Rom e.V., Köln

Voice of Roma, Ashkali and Egyptians, VoRAE

Youth Initiative for Human Rights Kosovo

U ime potpisnika:

Jasna Causevic, Društvo za ugrožene narode, Prevencija genocida i R2P

Email: j.causevic@gfbv.de; Tel. +4915156086370

Beatrice Lindstrom (u odsutnosti)

International Human Rights Clinic, Harvard Law School, Cambridge, MA

Email: blindstrom@law.harvard.edu; Tel. +1-617-495-1654

Isak Skenderi (u odsutnosti)

Direktor, Voice of Roma, Ashkali and Egyptians

Email: i.skenderi@vora.org; Tel. +383 49 407 253

Prijevod natuknice 1:

Donations Account

Bank für Sozialwirtschaft
IBAN: DE07 2512 0510 0000 5060 70
BIC: BFSWDE33HAN

Business Account

Sparkasse Göttingen
IBAN: DE65 2605 0001 0000 0019 17
BIC: NOLADE21GOE

Registered Charity

Listed in the register of associations
of the Municipal Court Göttingen
under VR 1804

PO-Box 2024

D-37010 Göttingen

Phone: +49 551 499 06-0

Fax: +49 551 580 28

Email: info@gfbv.de

www.gfbv.de

Human Rights Organization
with consultative status at
the UN ECOSOC and with
participatory status at the
Council of Europe

Naziv `Romi` ovdje se koristi kao krovni termin za kosovske Rome, Aškalije i Egipćane. To je u skladu s pristupom koji su usvojili Ujedinjeni narodi i druge međunarodne i europske institucije, uključujući Europsku uniju i Vijeće Europe, u svrhu jačanja integracije i jednakosti za romske zajednice. Vidi npr. Ujedinjeni narodi, Uloga Ujedinjenih naroda u unapređenju uključivanja (inkluzije) Roma, veljača 2013.

<https://europe.ohchr.org/Documents/Publications/RomaInclusion.pdf>

Naziv `Romi` koristi se za označavanje različitih skupina (Romi, Sinti, „Cigani“, Kale, Romanichels, Beash, Aškalije, Egipćani, Jeniše/Yenish, Travellers, Dom, Lom i drugi), koje su identificirane kao zajednice izložene riziku od diskriminacije ili socijalne isključenosti.

Pristupi UN-a u ovom području široko su usklađeni s pristupima drugih međunarodnih institucija, uključujući Vijeće Europe, Europsku uniju, OESS i druge“); Europska komisija, “Ravnopravnost Roma, inkluzija i sudjelovanje u EU”,

[https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-](https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu_en#:~:text=Kišobran%2Dpojam%20'Romi',rasprave%20uobičajeno%20koriste%20ovu%20terminologiju)

[discrimination/roma-eu/roma-equality- inclusion-and-participation-](https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu_en#:~:text=Kišobran%2Dpojam%20'Romi',rasprave%20uobičajeno%20koriste%20ovu%20terminologiju)

[eu_en#:~:text=Kišobran%2Dpojam%20'Romi',rasprave%20uobičajeno%20koriste%20ovu%20t](https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu_en#:~:text=Kišobran%2Dpojam%20'Romi',rasprave%20uobičajeno%20koriste%20ovu%20terminologiju)

erminologiju (“Krovni pojam 'Romi' obuhvaća različite skupine, uključujući Rome... Aškalije, Egipćane...); Opisni rječnik pojmova koji se odnose na romska pitanja Vijeća Europe, 18.

svibnja 2012.,

[http://a.cs.coe.int/team20/cahrom/documents/Glossary%20Roma%20EN%20version%2018%](http://a.cs.coe.int/team20/cahrom/documents/Glossary%20Roma%20EN%20version%2018%20May%202012.pdf)

[20May%202012.pdf](http://a.cs.coe.int/team20/cahrom/documents/Glossary%20Roma%20EN%20version%2018%20May%202012.pdf) (objašnjavajući da je pojam "Romi" usvojen za upotrebu nakon opsežnog

razmatranja povijesti i konzultacija s raznim podskupinama, te odražava konsenzus u cijelom

Vijeću). Svjesni smo da postoje različite perspektive o najinkluzivnijem načinu označavanja

Roma, Aškalija i Egipćana na Kosovu, koji dijele složene zajedničke karakteristike i razlike.

Odlučujući se uskladiti s međunarodnim pristupima, ne namjeravamo isključiti one koji se

identificiraju kao Aškalije i Egipćani.

Donations Account

Bank für Sozialwirtschaft
IBAN: DE07 2512 0510 0000 5060 70
BIC: BFSWDE33HAN

Business Account

Sparkasse Göttingen
IBAN: DE65 2605 0001 0000 0019 17
BIC: NOLADE21GOE

Registered Charity

Listed in the register of associations
of the Municipal Court Göttingen
under VR 1804

